

ZÁKLADNÁ ŠKOLA, SNP 13, SPIŠSKÉ VLACHY

**ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM
PRE ŠPECIÁLNE TRIEDY
PRE ŽIAKOV S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM - VARIANT A
1. STUPEŇ - ISCED 1
(1. ročník)**

Školský rok 2012/2013

SPIŠSKÉ VLACHY

2012

OBSAH

Motto školy ... 2

I. Všeobecná charakteristika školy ... 3

1. Veľkosť školy ... 3
2. Charakteristika žiakov ... 4
3. Charakteristika pedagogického zboru ... 5
4. Organizácia prijímacieho konania ... 5
- 4.1. Prijatie žiakov do špeciálnych tried ZŠ ... 7
5. Dlhodobé projekty ... 7
6. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi ... 7
7. Priestorové a materiálo-technické podmienky školy ... 9
8. Škola ako životný priestor ... 9
9. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní ... 10

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu ... 12

1. Pedagogický princíp školy ... 12
- 1.1. Cieľ školy ... 12
- 1.2. Ciele výchovy a vzdelávania ... 12
2. Zameranie školy a stupeň vzdelania ... 13
- 2.1. Zameraním školy v špeciálnych triedach ... 13
- 2.2. Stupeň vzdelania ... 15
3. Profil absolventa ... 16
4. Pedagogické stratégie ... 18
5. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami ... 19
6. Začlenenie prierezových tém ... 20

III. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia ... 21

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov ... 21
- 1.1. Zásady hodnotenia a klasifikácie ... 21
2. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov ... 23
3. Hodnotenie školy ... 24

IV. Školský učebný plán ... 25

Schval'ovacia doložka ... 26

V. Učebné osnovy ... 27

OBSAH VZDELÁVANIA

Slovenský jazyk a literatúra ... 29

Matematika ... 35

Pracovné vyučovanie ... 41

Vecné učivo ... 46

Poznaj a chráň ... 53

Výtvarná výchova ... 60

Hudobná výchova ... 64

Telesná výchova ... 68

Náboženská výchova ... 73

Školský vzdelávací program
pre špeciálne triedy pre žiakov s mentálnym
postihnutím 1. stupňa ZŠ – ISCED 1

Logo školy:

Foto školy:

Motto školy: KLM – krajšie, lepšie, múdrejšie

Vzdelávací program: KLM

Stupeň vzdelania: ISCED 1

Dĺžka štúdia: štyri roky

Vyučovací jazyk: slovenský

Študijná forma: denná

Druh školy: štátna

Predkladateľ: Základná škola Spišské Vlachy

Názov školy: Základná škola

Adresa: SNP 13

IČO: 35564113

Riaditeľ školy: Mgr. Janka Korfantová

Koordinátor pre tvorbu ŠVP: Mgr. Bibiána Hozzová

Ďalšie kontakty: +421534495406; zssnp13@zoznam.sk

Zriadovateľ: Mesto Spišské Vlachy

Názov: Mesto Spišské Vlachy

Adresa: SNP 34, Spišské Vlachy

Kontakty: 053/4495204 kl. 14; skolstvomudra@spisskevlachy.sk

Platnosť dokumentu do:

Podpis riaditeľa :

I. Všeobecná charakteristika školy

1. *Veľkosť školy*

Škola sa nachádza v blízkosti centra Spišských Vlách, je situovaná v tichom prostredí v blízkosti rieky Žehrica a parku. Navštevujú ju žiaci z obce Žehra a prímestskej časti Dobrá Vôľa, ktoré sú vzdialené od mesta 3 km.

Škola je umiestnená v budove, ktorej časť bola postavená v roku 1913. V roku 1982 bola vykonaná prístavba, pričom škola získala 4 triedy a miestnosť na cvičenie. V roku 1988 bola postavená nová budova, ktorá slúžila ako jedáleň a rozdeľovňa stravy pre žiakov školy. Z dôvodu nárastu počtu žiakov bola v Žehre v osade Dreveník postavená budova, v ktorej sú štyri elokované triedy, ktoré v tomto školskom roku navštevujú deti nultých a prvých ročníkov, čiže najmenšie deti, aby nemuseli dochádzať do Spišských Vlách.

Škola získala k 1. 1. 2005 právnu subjektivitu. V organizácii širšieho riadenia školy boli presunuté niektoré kompetencie štátu v oblasti školstva na mestskú samosprávu. Škola bola zaradená do projektu Infovek a vybavená materiálными prostriedkami vyučovania v oblasti informačných a komunikačných technológií. Bohatá je aj mimoškolská činnosť žiakov našej školy. V záujmových útvaroch je škola zameraná na pohybové aktivity, športové hry, rozvoj manuálnych činností. Učitelia sa so žiakmi úspešne zapájajú do výtvarných súťaží. Osobitné aktivity smerujú k výchove k životu v otvorenej občianskej spoločnosti s prípravou žiakov na možné riziká, ktoré pluralitný demokratický systém so sebou prináša. Trvalou úlohou je hľadanie foriem efektívnej výchovy k manželstvu a rodičovstvu, k prevencii pred predčasnou graviditou žiačok, formy výchovy proti zneužívaniu drog. Súčasťou tohto procesu sú aktivity zamerané na ochranu detí pred zneužívaním, šikanovaním, inou trestnou činnosťou, týraním, alkoholizmom, tabakizmom, ostatnými toxikomániami. Škola dbá na dôsledné uplatňovanie Deklarácie práv dieťaťa.

Prvky environmentálnej výchovy a starostlivosti o životné prostredie sú súčasťou každého povinného vyučovacieho predmetu, ako aj nepovinných aktivít žiakov. Prístup ku vzdelávaniu a výchove žiakov rešpektuje značné psychické a telesné rozdiely žiakov.

Škola udržiava optimálne a adekvátne materiálne, obsahové i organizačné podmienky na rozvoj schopností žiakov formou nepovinných predmetov, záujmových útvarov, súťaží,

exkurzií, školských výletov ale aj iných spôsobov efektívneho využívania vyučovacieho i voľného času žiaka.

Škola je štruktúrovaná s ISCED 1 a je neúplná. Z dôvodu nárastu počtu žiakov bola v Žehre, v osade Dreveník postavená budova, v ktorej sú 5 elokované triedy.

V 15 triedach sa vzdeláva v tomto školskom roku 265 žiakov. Na škole pôsobí 17 pedagogických zamestnancov, 4 pedagogickí asistenti a 5 nepedagogických pracovníkov.

Počet žiakov : 265

Počet tried : 15 z toho budú 2 špeciálne triedy pre žiakov s mentálnym postihnutím variant A

0. ročníky = 4

1. ročníky = 3

2. ročníky = 3

3. ročníky = 2

4. ročníky = 1

Špeciálne triedy :

1. ročník = 1

4. ročník = 1

2. Charakteristika žiakov

Školu navštevujú žiaci z menej podnetného a sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí dochádzajú z obce Žehra a prímestskej časti Spišských Vlách – Dobrá Vôľa. Vieme, že v praxi pretrvávajú problémy s výchovou a vzdelávaním uvedenej sociálnej skupiny, preto tomu musíme prispôbiť aj náš cieľ s tým, že pomôžeme týmto deťom pri rešpektovaní ich práv, potrieb a povinností integrovať sa do spoločnosti.

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú vzdelávaní v špeciálnych triedach školy. Týmto žiakom je prispôbené vzdelávanie podľa potreby aj individuálnym spôsobom. Škola aktívne pôsobí na znižovanie neprospievania žiakov dôsledným požadovaním pravidelného plnenia školskej dochádzky. V tejto oblasti aktívne pomáhajú asistenti učiteľa.

3. Charakteristika pedagogického zboru

Škola má stabilný pedagogický zbor a kvalifikovaných učiteľov na daný počet tried. Na škole pôsobia aj špeciálni pedagógovia, asistenti učiteľa a externí zamestnanci.

Plánom ďalšieho vzdelávania pedagogických pracovníkov a celkovým trendom školy je systematické – cielené vzdelávanie ako jednotlivcov, tak aj celého pedagogického zboru.

Všetci pedagógovia sa zúčastnia ďalšieho vzdelávania v oblasti IKT, cudzích jazykov, protidrogovej prevencie, porúch učenia, logopedickej starostlivosti, agresivity a šikanovania v školách, násilie v rodinách.

Skúsení kvalifikovaní učitelia sa tímovo podieľajú na postupnej premene školy. Základom tejto premeny sa stalo systematické vzdelávanie jednotlivcov a celého pedagogického zboru.

Odbornú pedagogicko-psychologickú starostlivosť poskytuje špeciálny pedagóg a psychológ.

Pri vzájomnej komunikácii školy s rodičmi žiakov zo sociálne znevýhodneného rodinného prostredia je veľkou pomocou asistent učiteľa. Je to rómsky zástupca miestnej komunity, ktorý pôsobí na našej škole od roku 2003. Je pre našu školu veľkým prínosom:

- spolupracuje s učiteľmi v triede,
- pomáha pri práci so žiakmi zo znevýhodneného prostredia,
- uľahčuje adaptáciu týchto žiakov na nové učebné prostredie,
- pomáha pri prekonaní jazykových, kultúrnych a sociálnych bariér,
- vypomáha pri dozore počas prestávok,
- zapája sa do mimoškolskej činnosti žiakov a učiteľov.

Preto je asistent učiteľa veľkou oporou pre školu, ktorý aspoň čiastočne dokáže prekonať bariéry medzi učiteľom, rodičom a žiakom.

4. Organizácia prijímacieho konania

Pravidlá plnenia povinnej školskej dochádzky stanovuje zákon č.29/1984 Zb. v znení neskorších predpisov v §§ 34 – 37. Podrobnosti o zápise žiaka do školy, odklade povinnej školskej dochádzky, oslobodení od niektorých vyučovacích predmetov alebo ich častí a o individuálnom vyučovaní žiakov oslobodených od povinnosti dochádzať do školy upravujú

ustanovenia §2 a 3 vyhlášky MŠ SR č. 143/1984 Zb. o základnej škole v znení vyhlášky č. 409/1990 Zb. a vyhlášky č. 249/1995 Z. z. §2 vyhlášky č. 143/1984 Zb. o základnej škole.

Zápis do prvého ročníka základnej školy sa koná každoročne od 15. januára do 15. februára. Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nie je telesne alebo psychicky primerane vyspelé a ak o to požiada rodič alebo iný zákonný zástupca, lekár alebo riaditeľka predškolského zariadenia, odloží mu riaditeľ ZŠ (v zmysle §2 písm. p z. č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní- školský zákon) začiatok povinnej školskej dochádzky o jeden školský rok.

O možnosti odložiť začiatok povinnej školskej dochádzky škola informuje zástupcu žiaka pri zápise. Ak zástupca žiaka požiada o to, aby do školy bolo výnimočne prijaté dieťa, ktoré dovŕši šiesty rok veku v čase od začiatku školského roka do konca kalendárneho roka, k žiadosti priloží vyjadrenie okresnej pedagogicko-psychologickej poradne a lekára.

Dôvody na odklad školskej dochádzky:

- dieťa sa narodilo medzi májom a augustom pred šiestimi rokmi,
- nemá záujem o učenie, nie je prirodzene zvedavé na nové veci, nekladie otázky,
- má problémy s výslovnosťou alebo nevie formulovať vety,
- dieťa je príliš malé na to, aby mohlo sedieť v školskej lavici,
- nevydrží sa sústrediť a nezapamätá si vetu,
- nedokáže sa orientovať v čase, neovláda priestorovú orientáciu,
- nevie dodržiavať základnú hygienu, samostatne sa obliekať, obúvať, vyzliekať, nevie jesť príborom,
- nepozná údaje o sebe(rodine, adresu, svoj vek),
- dieťa je nezrelé, neposedné, netrzeplivé.

Pokiaľ sa u žiaka prvého ročníka základnej školy v priebehu prvého polroka prejaví nedostatočná telesná alebo psychická vyspelosť na školskú dochádzku, môže orgán štátnej správy v školstve na základe návrhu riaditeľa školy a po prerokovaní so zákonnými zástupcami dodatočne odložiť plnenie povinnej školskej dochádzky na nasledujúci rok.

4.1. Prijatie žiakov do špeciálnych tried ZŠ

Na základe psychologického a následne špeciálno-pedagogického vyšetrenia je žiak preradený do špeciálnej triedy len so súhlasom rodičov, alebo zákonných zástupcov.

Podmienky prijímania žiakov do špeciálnych tried ZŠ pre žiakov s mentálnym postihnutím určuje § 7 ods. 1 až 4 vyhlášky č. 322/2008 Z.z. o špeciálnych školách.

5. Dlhodobé projekty

Naša škola organizuje každoročne tieto kultúrne a športové podujatia a zapája sa do týchto projektov :

- Didaktické hry v prírode
- Mikuláš a Vianočná besiedka
- Karneval
- Súťaže v speve a prednese poézie a prózy
- Deň Matiek
- MDD
- Medzitriedne a školské kolá vo vybíjanej a malom futbale
- Výtvarné súťaže
- Protidrogové, environmentálne- OZ Tatry a IKT programy
- Infovek
- Modernizácia vzdelávacieho procesu na základných školách
- Grantový program Ministerstva kultúry SR – kultúrne poukazy
- Spolupracujeme s tunajšou firmou Ekover, zaoberajúcou sa triedením odpadu a ochranou prírody. Škola si dala za cieľ naučiť žiakov ekologicky myslieť a separáciou odpadu pomáhať prírode.
- Európska únia – cieľom je zoznámiť žiakov s členskými štátmi EU a vybranými oblasťami (vznik EU, životné prostredie, pamiatky, osobnosti, euromena).

6. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Otázky vzťahu rodiny a školy vystupujú v poslednom období do popredia pedagogického záujmu.

Spoločným spojivom by mala byť angažovanosť rodičov do činnosti školy v rámci rodičovstva, komunikácie, dobrovoľných programov, učenia sa doma, rozhodovania a spolupráce so školskou komunitou, vytváranie spoločných školských aktivít.

Škola sa usiluje o to, aby jej kontakt s rodičmi bol čo najefektívnejší, preto je rodičom umožnené komunikovať so školou denne, bez časového vymedzenia. Škola víta záujem rodičov, je pre nich otvorená, rodičia môžu po dohode navštíviť vyučovanie, spolupracovať, alebo sa zúčastňovať rôznych školských akcií.

Sústredíme sa na pomoc rodičom stať sa lepšími rodičmi, umožniť im, aby nadobudli zručnosti a vedomosti potrebné pri výchove a vzdelaní svojich detí prostredníctvom rozhovoru, besied, diskusných klubov, prednášok.

V oblasti kultúrnych akcií spolupracuje škola s Mestskou knižnicou Spišské Vlachy, Špeciálnou základnou školou v Spišských Vlachoch, Základnou školou Komenského v Spišských Vlachoch, taktiež s Materskou školou v Žehre.

Škola spolupracuje aj s Obecným úradom v Žehre, Mestským úradom v Spišských Vlachoch a Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Krompachoch.

Škola úzko spolupracuje s Radou školy pri ZŠ SNP 13, v Spišských Vlachoch, ktorá pozostáva zo 7 členov a to:

- pedagogickí zamestnanci: 2
- nepedagogickí zamestnanci: 1
- zástupcovia z radu rodičov: 2
- poslanci mestského zastupiteľstva: 2

Rada školy bola zriadená podľa Zákona č.596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve s účinnosťou od 31. 3. 2003. Rada školy je iniciatívnym a poradným samosprávnym orgánom, ktorý vyjadruje a presadzuje záujmy miestnej samosprávy a záujmy rodičov, pedagogických zamestnancov a ďalších zamestnancov školy a žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania. Plní tiež funkciu verejnej kontroly práce vedúcich zamestnancov tejto školy. Rada zasadá podľa plánu rady školy 4 - krát do roka.

Rodičia sa zúčastňujú schôdzí ZRPS organizovaných každý štvrtý rok.

Škola spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradňou v Spišskej Novej Vsi a Špeciálno-pedagogickou poradňou v Gelnici.

7. Priestorové a materiálno–technické podmienky školy

Škola má zriadené a využíva 13 učební, malú telocvičňu, učebňu výpočtovej techniky (6 počítačov), archív, dva kabinety učebných pomôcok, kabinet CO, školskú knižnicu, nárad'ovňu, kancelária riaditeľa, zborovňa, 2 kancelárie administratívnych pracovníkov, sociálne zariadenia.

Vybavenie kabinetov je postačujúce, ale je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie, mnohé z vybavenia pochádza ešte z prvotného vybavenia školy. Pri obnove učebných pomôcok sú veľmi nápomocní učitelia. Škola má k dispozícii školské ihrisko v nevyhovujúcom stave, do ktorého je potrebné investovať.

Počas školského roka sme doplnili veľké množstvo moderných učebných pomôcok, čo umožnilo tvorivejšie a efektívnejšie vyučovanie.

Z dôvodu nedostatku priestorov v hlavnej budove školy je vytvorené elokované pracovisko v obci Žehra, časť Dreveník s 5 triedami.

Pre celkovo bezproblémové fungovanie chýba v školskej budove kuchyňa, jedáleň, telocvičňa, väčší počet počítačov.

V rámci finančných možností sa škola snaží aby exteriér aj interiér budovy i celého areálu školy zodpovedal estetickým a bezpečnostným kritériám a požiadavkám úsporných energetických opatrení.

8. Škola ako životný priestor

Klíma našej školy je liberálna, priaznivá, vládnu v nej partnerské vzťahy. Škola je riadená na demokratických princípoch s vnútornou hierarchiou a určenými kompetenciami, rešpektuje liberálne prostredie. Program školy je organizovaný na princípoch humánneho vzdelávania a otvorenosti pre ďalšie aktivity žiakov.

Pohoda školského prostredia nie je daná školskými priestormi samými, ale vytvárajú ju hlavne ľudia, ktorí v tomto priestore pracujú.

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie škola kladie dôraz na upravené a estetické prostredie tried (inovácia a aktualizácia násteniek, starostlivosť o kútiky živej prírody), chodieb (minigalérie výtvarných prác žiakov) a ostatných priestorov školy a školského dvora (výsadba a udržiavanie kríkovej zelene, skalka).

Aktuálne informácie o aktivitách školy sú na informačných tabuliach a nástenkách v škole a na budove školy.

Pedagógovia vhodným prístupom vytvárajú priateľskú atmosféru medzi žiakmi navzájom, medzi žiakmi a pedagógmi a medzi žiakmi a ostatnými zamestnancami školy.

9. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Adekvátne vytvárame podmienky pre bezpečné a zdravé pracovné prostredie pre žiakov, učiteľov a ostatných pracovníkov školy. Priestory školy sú vyhovujúce na vyučovanie. Učitelia a žiaci absolvujú pravidelné školenia o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a protipožiarne školenia. Pravidelné kontroly vykonáva bezpečnostný technik.

Sú stanovené opatrenia pre zabezpečenie objektu školy bezpečnosti žiakov a zamestnancov. Tieto opatrenia sú deklarované a ukotvené v školskom poriadku a vnútorných smerniciach.

Pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje podľa § 2 ods. 24 bod c Vyhlášky č. 322/2008 Z. z.

Cieľom bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní v špeciálnych triedach základných škôl je:

- formovať postoje a hierarchiu hodnôt žiaka v zmysle skutočností, že človek, ktorý dokáže organizovať svoj život zdravo a zmysluplne, zaujíma sa o iných ľudí a dokáže im pomáhať v prípade zdravotnej alebo inej núdze, je pripravený pre zdravý osobný, pracovný a rodinný život a individuálnu seberealizáciu,
- viesť žiakov za ich aktívnej účasti k zlepšovaniu pracovného prostredia, k dodržiavaniu hygienických zásad a zásad bezpečného konania a správania a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,

- formovať u žiakov právne vedomie, viesť ich k dodržiavaniu hygienických, dopravných, požiarnych a iných predpisov a pokynov, ktoré sa týkajú starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a pri iných činnostiach,
- zabezpečiť pre žiakov osvojenie si súboru bezpečných komunikačných a pracovných návykov a zručností, ktoré budú základom bezpečného správania v ich budúcej profesii,
- na základe prepracovaného systému výchovy k bezpečnému správaniu a konaniu zabezpečiť naplnenie uvedených cieľov aj v záujmovej činnosti.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. *Pedagogický princíp školy*

1.1. Cieľ školy

Škola umožní všetkým žiakom získať základné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecnovzdelávacích predmetoch. Dá šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech.

1.2. Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových

spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť

prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,

- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť

pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,

- vyvážené rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť

(vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,

- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene

vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na

seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,

- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť.

2. Zameranie školy a stupeň vzdelania

2.1. Zameraním školy v špeciálnych triedach je :

- pomôcť deťom z menej podnetného a sociálne znevýhodneného prostredia a žiakom so špeciálnymi potrebami utvárať a postupne rozvíjať kľúčové kompetencie a poskytnúť spoľahlivý základ všeobecného vzdelania orientovaného hlavne na situácie blízke životu a na praktickú skúsenosť,
- rozvíjať osobnosť žiakov, ich schopnosti a záujmy s prihliadnutím na individuálne osobitosti vyplývajúce z postihu a možností, ktoré môžu vzdelávaním a výchovou

v inštitucionálnom prostredí našej školy dosiahnuť, čím budeme kompenzovať nedostatky rodín hlavne u niektorých rómskych žiakov zo sociálne a jazykovo znevýhodneného prostredia,

- prispôbiť úrovni dieťaťa obsah a metódy vzdelávania s cieľom dosiahnuť kompenzáciu deficitu zdravotného znevýhodnenia vyplývajúceho z mentálneho postihnutia a rodinného prostredia.

Škola je otvorená všetkým deťom a rodičom, ktorých svojim pôsobením osloví. Je to miesto, kde dieťa trávi väčšiu časť dňa, a je preto pre ňu výhodné a potrebné, keď rodina a škola o sebe vie a sú navzájom prepojené.

Zámerom školy vo vzťahu k zvyšovaniu kvality výchovno-vzdelávacieho procesu je ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov.

Tento systém zahŕňa tieto ciele:

- uvádzať začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe,
- udržiavať a zvyšovať kompetenciu (spôsobilosť efektívne vychovávať a vzdelávať) pedagogických zamestnancov,
- motivovať pedagogických zamestnancov pre neustále sebvzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti,
- zdokonaľovať osobnostné vlastnosti pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.,
- sprostredkovať pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov,
- pripravovať pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, uvádzajúci učiteľ, vedúci metodických združení, archivár, knihovník, atď.,
- pripravovať pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. tvorba ŠkVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie, atď.,
- pripravovať pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálmi prostriedkami: videotechnikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod.,

- zhromažďovať a rozširovať progresívne skúsenosti z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov,
- sprostredkovať operatívny a časovo aktuálny transfer odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému,
- pripravovať pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.

Prioritnou úlohou našej školy je vytvorenie takých podmienok, aby sa každý pedagogický a odborný zamestnanec mal záujem neustále vzdelávať a zdokonaľovať.

2.2. Stupeň vzdelania

ISCED 1

Primárne vzdelanie získa žiak úspešným absolvovaním všeobecnovzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z., dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou (ISCED 1).

Program primárneho vzdelávania (1. stupňa základnej školy) má zabezpečiť hladký prechod z predškolského vzdelávania a z rodinnej starostlivosti na školské vzdelávanie prostredníctvom stimulovania poznávacej zvedavosti detí, vychádzajúcej z ich osobného poznania. Východiskom sú aktuálne skúsenosti žiaka, vedomosti, pojmy a záujmy, ktoré sú rozvíjané podľa jeho reálnych možností tak, aby sa dosiahol pevný základ pre jeho budúci sociálny úspech. Program je založený na princípe postupu od známeho k neznámemu pri nadobúdaní nových skúseností z pozorovania a zážitkových aktivít a udalostí, ktoré sú spojené so životom dieťaťa a s jeho bezprostredným kultúrnym a prírodným prostredím.

V tomto veku je pre deti dôležitá programová možnosť získať vlastnými aktivitami bohaté skúsenosti a zážitky prostredníctvom hry a učenia v skupine rovesníkov. Osobitne významné je aj poskytovanie možností rozvíjať si potrebu vyjadrovať sa a realizovať sa prostredníctvom slov, pohybov, piesní a obrazov, čo je významný základ pre rozvoj gramotnosti. Základom je priateľská a ústretová klíma, ktorá podnecuje žiakov k

spontánnemu a tvorivému poznávaniu, konaniu, hodnoteniu a dorozumievaniu a podporuje celostný rozvoj ich osobnosti.

Program primárneho vzdelávania má pripraviť žiakov so špeciálnymi potrebami na samostatnú prácu i na prácu v skupinke, aby každý z nich získal pevný základ spoločného poznania a zároveň osobnej skúsenosti z vzájomného ohľadu, uznania a úcty.

Vzdelávanie na prvom stupni je organizované tematicky s prirodzeným začlenením integrovaných predmetových prvkov, čím sa vytvára základ pre nižšie sekundárne vzdelávanie (ktoré už uplatňuje špecifickejší predmetovo-disciplinárny prístup).

Súčasťou cieľového programu je podchytenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (včasná depistáž, diagnostika, rediagnostika a korekcia prípadných znevýhodnení).

Hodnotenie žiakov je postavené na plnení konkrétnych a splniteľných úloh, je založené prevažne na diagnostikovaní a uplatňovaní osobného rozvoja žiaka. Každý žiak musí mať možnosť zažívať úspech a musí vedieť, že chyby a ich odstraňovanie tiež napomáhajú k jeho rozvoju.

3. Profil absolventa

Absolvent nášho programu primárneho vzdelávania **ISCED 1** má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, počtárskej, prírodovednej, počítačovej a kultúrnej gramotnosti. Získava základy používania materinského jazyka. Má osvojené základné hygienické a pracovné návyky.

Špeciálne triedy našej školy sa orientujú na formovanie hodnotovej orientácie žiakov a prípravu pre praktický život. Dôraz kladieme na výchovnú a citovú stránku svojho pôsobenia. Záleží nám, aby naši žiaci boli vedení k tolerancii, humanizmu, čestnosti, svedomitosti, samostatnosti, slušnosti, pracovitosti a zodpovednosti za vlastné konanie.

Absolvent 1.stupňa špeciálnej triedy v ZŠ by mal svojim vystupovaním robiť dobré meno škole, byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, vedieť hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti. Jeho vedomosti sú podmienené rozsahom učiva súčasných učebných osnov a jeho individuálnymi schopnosťami. Mal by mať základné vedomosti, zručnosti a spôsobilosti zvládnutého učiva špeciálnej triedy 1. stupňa ZŠ a uplatniť ich v edukácii na 2. stupni.

Absolvent primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia má **osvojené tieto kľúčové kompetencie:**

1) sociálne komunikačné kompetencie

- vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, vyjadriť svoj názor a rešpektovať názory iných ľudí
- uplatňuje ústretovej komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu
- chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti
- správa sa v skupine a kolektíve podľa spoločenských pravidiel a noriem
- nadväzuje spoločensky prijateľným spôsobom kontakty s druhými a udržiava s nimi harmonické vzťahy

2) kompetencia v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života
- rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied

3) kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- prejavuje radosť zo samostatne získaných informácií
- ovláda jednoduché počítačové úkony

4) kompetencia učiť sa učiť

- ovláda algoritmus učenia sa a snaží sa ho dodržiavať
- prejavuje aktivitu v individuálnom i skupinovom učení

5) kompetencia riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom

6) osobné, sociálne a občianske kompetencie

- má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere
- uvedomuje si vlastné potreby a prejavuje snahu využívať svoje možnosti
- pozná svoje povinnosti, dokáže rešpektovať a prijímať príkazy kompetentných osôb
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času
- dokáže primerane veku a intelektovým schopnostiam odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov
- uvedomuje si svoje práva a zároveň rešpektuje práva druhých ľudí
- má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine
- dokáže prijímať nové nápady
- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom

7) kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu)
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr

4. Pedagogické stratégie

Modernizovať stratégie vzdelávania tak, aby tieto rešpektovali osobnostné, kultúrne a sociálne špecifiká a vzdelávacie potreby jednotlivcov ponímané ako subjekty a nie objekty vzdelávacieho procesu.

Naším cieľom je pomocou špeciálnych výchovno-vzdelávacích metód, foriem a prostriedkov poskytnúť výchovu a vzdelanie deťom pochádzajúcim so sociálne znevýhodneného prostredia, ktoré pre svoje rozumové, zmyslové nedostatky, chyby reči, ale

aj neschopnosť a nezáujem väčšiny rodičov, nedokážu zvládnuť učivo ZŠ. V rámci výučby týchto žiakov je škola materiálne zabezpečená (špeciálne učebnice, pomôcky).

V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov samostatnosť, aktivitu a vytvoriť atraktívne edukačné prostredie, rešpektujúce ich sociálne, kultúrne, jazykové špecifiká a tým prispieť k zlepšeniu dochádzky do školy.

Intenzívnym školským a mimoškolským vzdelávaním meniť postoje majority k minoritám a naopak. Hľadať vhodné individuálne prístupy vo vzťahu učiteľ–žiak–predmet. Využívať IKT a didaktickú techniku vo vyučovaní na skvalitnenie výučby.

Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať aj na iné aktivity ako besedy (napriek tomu, že s tvrdými drogami sme sa nestretli, treba sústavne pôsobiť proti fajčeniu a alkoholickým nápojom cez koordinátora, rodičov a všetkých vyučujúcich, účelným využívaním voľného času i vlastným príkladom).

Preferovať samostatnú prácu žiakov a ich cieľavedomé zvládanie učiva.

5. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Naša škola zabezpečuje priestor pre edukáciu všetkým žiakom. Naším cieľom je pomocou špeciálnych výchovno-vzdelávacích metód, foriem a prostriedkov poskytnúť výchovu a vzdelanie deťom pochádzajúcim so sociálne znevýhodneného prostredia, ktoré pre svoje rozumové, zmyslové nedostatky, chyby reči, ale aj neschopnosť a nezáujem väčšiny rodičov, nedokážu zvládnuť učivo ZŠ.

Škola vytvára priestor pre rozvíjanie osobnosti každého žiaka. Špeciálny pedagóg v spolupráci s triednym učiteľom a rodičom zaisťuje vzdelávacie potreby žiakov a v spolupráci s poradenským zariadením zaisťuje odbornú diagnostiku. Títo žiaci sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho plánu, ktorý vychádza z diagnostiky a doporučení PPP a vzdelávacieho obsahu.

V rámci výučby týchto žiakov je škola materiálne zabezpečená (špeciálne učebnice, pomôcky).

6. Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sa prelínajú vzdelávacími oblastami. Odrážajú aktuálne problémy súčasnosti, sú určitým návodom na ich prevenciu a riešenie, ale zároveň slúžia aj na prehĺbenie základného učiva, zdôraznenie aplikačného charakteru, majú prispieť k tomu, aby si žiaci rozšírili rozhľad, osvojili si určité postoje, hodnoty, rozhodovanie. Prepájajú rôzne oblasti základného učiva, prispievajú ku komplexnosti vzdelávania žiakov a pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania kľúčových kompetencií žiakov. Môžu sa vyučovať v rámci jednotlivých učebných predmetov.

Na úrovni primárneho vzdelávania zavádza Štátny vzdelávací program prierezové témy:

- *OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ*
- *ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA*
- *MEDIÁLNA VÝCHOVA*
- *MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA*
- *DOPRAVNÁ VÝCHOVA*
- *OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA*
- *TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI*

III. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti :

1. Hodnotenie žiakov

2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov

3. Hodnotenie školy

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v škole je hodnotenie žiakov. Hodnotenie žiakov je bežnou činnosťou, ktorú učiteľ v škole vykonáva priebežne vo vyučovaní, (ale i mimo nej) po celý školský rok.

Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej, získava informácie o tom, ako danú problematiku ovláda, ako dokáže použiť to, čo sa naučil, v čom sa zlepšil, a v čom má ešte chyby. Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia musí byť konkrétny návod, ako má žiak postupovať, aby pretrvávajúce nedostatky odstránil.

Hodnotenie nesmie byť zamerané primárne na porovnávanie žiaka s jeho spolužiakmi, malo by sa sústreďovať i na individuálny pokrok každého žiaka, respektíve na hodnotenie naplnenia vopred stanovených požiadaviek. Súčasťou hodnotenia žiaka v škole je tiež hodnotenie jeho správania a prejavu. Celkove však hodnotenie nesmie viesť k znižovaniu dôstojnosti a sebadôvery žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z Metodických pokynov na slovné hodnotenie a klasifikáciu žiakov špeciálnych základných škôl - A variant a žiakov špeciálnych tried pre mentálne postihnutých žiakov v základných školách, schválených MŠ Slovenskej republiky pod číslom 126/2000 – 44 zo dňa 17. marca 2000 s platnosťou od 1. septembra 2000, aktualizovaných k 1. februáru 2009 a doplnené metodickým pokynom č. 1/2010-R z 12. januára 2010 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED-1.

1.1. Zásady hodnotenia a klasifikácie:

1. Hodnotenie žiakov je organická súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu a jeho riadenia.

Má informatívnu, motivačnú a korekčnú funkciu.

2. Žiaci vo výchovno-vzdelávacom procese sú pravidelne hodnotení. Právo dozvedieť sa výsledok hodnotenia má žiak a jeho zákonný zástupca.
3. Predmetom hodnotenia a klasifikácie sú výsledky, ktoré žiak dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami učebných osnov, prípadne individuálnych vzdelávacích programov, resp. plánov, schopnosť používať osvojené vedomosti, zručnosti a návyky v konkrétnych situáciách a správanie žiaka podľa požiadaviek pravidiel školského poriadku a vnútorného poriadku školy v škole i mimo nej.
4. Pri hodnotení učiteľ uplatňuje objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňuje druh a stupeň mentálneho postihnutia žiaka, jeho disponovanosť. Pri hodnotení sa učiteľ zameria na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Hodnotenie a klasifikácia mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu.
5. Vo výchovno-vzdelávacom procese sa vykonáva priebežné a súhrnné hodnotenie. Realizuje sa klasifikáciou, alebo slovným hodnotením.
6. Klasifikácia je jednou z foriem hodnotenia, jej výsledky sa vyjadrujú určenými stupňami 5-bodovej stupnice.
7. Výsledkom slovného hodnotenia je stručný, výstižný komentár, v ktorom vyučujúci zhodnotí klady a citlivo poukáže na nedostatky žiakovej práce, jeho správania a postojov.
8. Slovné hodnotenie má akceptovať :
 - a/ Telesný a duševný stav žiaka a možnosti z neho vyplývajúce.
 - b/ Sociálny vývoj :
 - ohľaduplnosť k spolužiakom
 - sebakontrola, sebaovládanie
 - rešpektovanie učiteľa
 - celková spolupráca
 - c/ Osobnosť žiaka :
 - vlastný postoj a prístup k povinnostiam
 - tvorivosť
 - snaha dosiahnuť vytýčený cieľ
 - prispôsobivosť
 - aktivita a ctižiadostivosť
 - celkový rozvoj

d/ Pracovná aktivita :

- plnenie požadovaných úloh
- čistota práce
- samostatnosť pri práci
- kritické myslenie, schopnosť nápravy chýb
- zmysel pre zodpovednosť

e/ Individuálne záujmy žiaka, jeho záujmy vo výchove mimo vyučovania a v mimoškolskej činnosti.

2. Vnútný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Vnútný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy zabezpečuje škola formatívny spôsob hodnotenia, ktorý sa používa na zvýšenie kvality výchovy a vzdelávania.

Na hodnotenie pedagogických a ostatných zamestnancov školy používame tieto metódy:

- pozorovanie (hospitácie),
- rozhovor,
- výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod).,
- sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa,
- hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.,
- hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy,
- vzájomného hodnotenia učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“),
- hodnotenia učiteľov žiakmi.

Hodnotený zamestnanec dostáva spätné informácie o svojom výkone očami nadriadeného zamestnanca. Tieto informácie sú podkladom pre ďalšie zlepšenie vykonávania prác, odstránenie nedostatkov a chýb. Súčasne mu hodnotenie pomáha pre stanovenie úloh pre budúce obdobie a vytvára pre ich plnenie primerané podmienky.

3. Hodnotenie školy

Škola systematicky pravidelne a plánovane vykonáva hodnotenie dosiahnutých výsledkov podľa dopredu stanovených kritérií, v jednotlivých oblastiach. Všetky hodnotenia, pozitívne či negatívne, budú tvoriť podklady na odhaľovanie rezerv, modifikáciu cieľov a motivácie na zvyšovanie kvality práce školy.

Monitorujeme pravidelne:

- podmienky na vzdelanie,
- spokojnosť s vedením školy a učiteľmi,
- prostredie – klíma školy,
- priebeh vzdelávania – vyučovací proces- metódy a formy vyučovania,
- úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- výsledky vzdelávania,
- riadenie školy,
- úroveň výsledkov práce školy.

Kritériom pre nás je:

- spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov,
- kvalita výsledkov,
- vnímanie školy okolím a prezentácia školy.

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- dotazníky pre žiakov a rodičov,
- analýza úspešnosti žiakov na súťažiach.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti,
- posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe,
- oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení.

IV. Školský učebný plán

V školskom vzdelávacom programe využívame dotáciu voliteľných predmetov na posilnenie predmetov (opakovanie a upevňovanie učiva) bez rozšírenia učiva vo vzdelávacích oblastiach: jazyk a komunikácia, príroda a spoločnosť, matematika .

V 1.ročníku je zaradený voliteľný predmet Náboženská výchova (jedna hodina týždenne) vybraný školou zo zoznamu voliteľných predmetov pre žiakov ŠZŠ.

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 1. ročník/ŠVP	Počet hodín 1. ročník/ŠkVP	Spolu	Poznámky
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	8	1	9	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	0	4	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	1	1	2	
Príroda a spoločnosť	Vecné učenie	1	0	1	
	Poznaj a chráň	0	1	1	
Človek a hodnoty	Náboženská výchova	0	1	1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	0	1	
	Hudobná výchova	1	0	1	
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2	0	2	
Spolu		18	4	22	

Poznámky:

1. Organizácia vyučovania zohľadňuje priestorové, personálne, finančné podmienky školy, okolnosti súvisiace s dochádzaním žiakov zo spádových obcí, charakter činnosti žiakov, náročnosť predmetu a požiadavky na BOZP.
2. Vyučovacia hodina má 45 minút.

Schvaľovacia doložka:

Rámcový obsah vzdelávania pre 1. a 5. ročník pre žiakov s mentálnym postihnutím ako súčasť Vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím ISCED 1 – primárne vzdelávanie schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky pod číslom CD-2008-18550/39582-1:914 dňa 26. mája 2009.

V. Učebné osnovy

Učebné osnovy sú súčasťou školských vzdelávacích programov.

Dve voliteľné hodiny uvedené v Štátnom vzdelávacom programe, škola využila na dotáciu k povinným predmetom „Slovenský jazyk“ a „Pracovné vyučovanie“, jednu voliteľnú hodinu pridela predmetu „Náboženská výchova“ a jednu voliteľnú hodinu pridela predmetu „Poznaj a chráň“.

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE ŽIAKOV
S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO
POSTIHNUTIA

Názov predmetu : SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Ročník : 1. ročník špeciálnej triedy v ZŠ

Slovenský jazyk a literatúra 1. stupeň	1. ročník
Štátny vzdelávací program	8
Školský vzdelávací program	1
Spolu	9

1. Charakteristika predmetu

Vyučovanie slovenského jazyka a literatúry žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je základom celého vzdelávania a výchovy. Zvládnutie výchovno-vzdelávacích úloh slovenského jazyka a literatúry je predpokladom na splnenie úloh ďalších vyučovacích predmetov.

Cieľom v vyučovaní slovenského jazyka a literatúry je naučiť žiakov jednoducho a zrozumiteľne sa vyjadrovať ústnou a písomnou formou spisovného jazyka, vytvoriť u všetkých žiakov návyk správneho hlasného čítania, naučiť ich rozumieť prečítanému textu, z väčšiny žiakov vychovať čitateľov a poslucháčov s kladným vzťahom k literatúre.

Slovenský jazyk a literatúra spája v sebe niekoľko oblastí, ktoré sa navzájom prelínajú a špecifickým spôsobom prispievajú k plneniu cieľov výchovy: rozvíjajú zmyslovú, emocionálnu, vôľovú a rozumovú stránku osobnosti dieťaťa, spoluutvárajú charakter žiaka a spolu s ostatnými predmetmi posilňujú výchovu k vlastenectvu.

Vzdelávací obsah slovenského jazyka a literatúry v 1. ročníku je rozdelený do troch oblastí:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

KOMUNIKÁCIA A SLOH

ČÍTANIE A LITERATÚRA

V **1. ročníku** jednotlivé oblasti obsahujú:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

- písanie

KOMUNIKÁCIA A SLOH

- komunikácia, ústny prejav

ČÍTANIE A LITERATÚRA

- technika čítania
- literárna výchova

2. Ciele :

- postupne poznávať preberané hlásky a príslušné písmená,
- plynule čítať jednoslabičné a dvojslabičné slová,
- rozvíjať psychomotorické schopnosti a jemnú pohybovú koordináciu potrebnú na vyučovanie písania,
- osvojiť si pojmy : veľký - malý, hore – dole, ... ,
- chápať grafické znázornenie vety,
- rozvíjať slovnú zásobu,
- nacvičovať čítanie s porozumením,
- vedieť priradiť prečítané slovo k obrázkom.

3. Výchovné a vzdelávacie stratégie :

- vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, vyjadriť svoj názor a rešpektovať názory iných ľudí,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne reprodukovať,
- správa sa v skupine a kolektíve podľa spoločenských pravidiel a noriem,
- dokáže pracovať samostatne s učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- teší sa z vlastných výsledkov, uznáva aj výkon druhých.,
- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním

prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov.

4. Stratégie vyučovania

Metódy :

- výkladovo-ilustratívna
- reproduktívna
- didaktická hra
- dramatizácia
- pozorovanie
- programové vyučovanie
- hodnotenie
- motivačná výzva
- kontrola a klasifikácia
- pochvala a kritika
- brainstorming
- výkladové formy - rozprávanie, prednáška, objasňovanie, opis
- dialogické formy – rozhovor, beseda, diskusia

Formy :

- frontálna práca
- individuálna práca
- skupinová práca
- domáca úloha

5. Učebné zdroje

Šlabikár - Moja kniha – učebnica pre 1. ročník SZŠ

Pracovné listy k Šlabikáru – Moja kniha

Písaná abeceda – pracovné listy s predtlačou písanej abecedy

Počítačové programy – Infovek
Detské časopisy
Svojpomocne zhotovené pomôcky učiteľom
Nápovedné obrázky
Hravá magnetická abeceda
Didaktické pomôcky na dramatizáciu

6. Obsah vzdelávania

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

Písanie

Pri výcviku písania sa vytvárajú potrebné hygienické pracovné a estetické návyky. Žiaci sa učia správne zaobchádzať s písacími nástrojmi a materiálom a dbať na úhl'adnú úpravu. Grafický záznam sa vhodne motivuje a sprevádza slovom. Určené cvičenia sa postupne rozvíjajú, opakujú a zdokonaľujú.

Nácvik písania

- Cviky na prípravné písanie nepodopretou rukou.
- Správne držanie ruky – čmáranie rudkou, kriedou, fixkou, progresom.
- Dotyky, voľné čmáranie a krúženie, oblúky.
- Nacvičuje sa držanie ceruzky pri písaní v liniatúre, prvky prvých písmen.

Využitie týchto prvkov na nácvik písania písmen.

Písanie písmen, ktoré sa žiaci učia čítať.

Písmená sa nacvičujú v poradí podľa postupu v čítaní.

Písanie slabík a krátkych slov zložených z osvojených písmen.

Prepis slabík a slov z tlačeného do písaného písma. Diktát písmen a slabík.

ČÍTANIE A LITERATÚRA

Technika čítania

Poznávanie samohlások a, e, i, o, u, y a príslušných malých a veľkých písmen.

Rozlišovanie krátkych a dlhých samohlások.

Poznávanie a čítanie spoluhlások m, M, l, L, v, V, t, T, p, P, j, J.

Nácvik čítania otvorených a zatvorených slabík s osvojeným písmenom.

Čítanie a výslovnosť mäkkých slabík le, li, te, ti, ne, ni, de, di.

Čítanie jednoslabičných, dvojslabičných a niektorých trojslabičných slov zložených najmä z otvorených slabík.

Čítanie jednoduchých viet. Čítanie písaného písma.

Literárna výchova

Cieľom literárnej výchovy v 1.ročníku je predovšetkým výchova pozorného detského poslucháča. Žiaci sa učia počúvať a pokúšajú sa rozprávať najznámejšie jednoduché rozprávky založené na jednoduchom časovom radení opakovaných a obmieňaných dejov. Učia sa počúvať a vnímať krátky príbeh, pokúšajú sa ho dramatizovať, prípadne ilustrovať. Učia sa memorovať jednoduché rečnovanky.

Tieto zručnosti si žiaci osvojujú pri :

- počúvaní ukážok z literatúry pre deti zo zvukových nahrávok,
- sledovaní videoprogramov,
- sledovaní bábkových hier (v triede a z televízneho vysielania).
- príležitostných návštevách detských bábkových divadiel,
- pokusoch o dramatizáciu s aplikáciami, plošnými bábkami, s maňuškami a podobne.

Nácvik a memorovanie jednoduchých básničiek, rečovaniiek a vyčítaniek od autorov detskej literatúry a z ľudovej tvorby (napr. K. Bendová, V. Šimková – J. Domasta; J. Andel; J. Turan; F. Hrubín a iní).

Počúvanie a reprodukcia krátkej rozprávky o deťoch a zvieratkách (napr. M. Ďuričková, M. R. Martáková, D. Hevier, H. Zelinová, E. Gašparová, N. Tánska a iní).
Obrázkové knižky (V. Machaj, Z. Vlach – M. Novacký, J. Kontár, E. Vančurová a iní).

7. Proces

Úlohou je spresňovať zmyslové vnímanie, rozvíjať ústne vyjadrovanie a kultúru reči žiakov. Pozorovaním okolitej skutočnosti a jej znázornenia na obrázkoch žiaci poznávajú a pomenúvajú predmety a činnosti. Hrou a častými cvikmi sluchového vnímania sa zlepšuje schopnosť žiakov diferencovane vnímať zvuky. Žiaci poznávajú, pomenúvajú, porovnávajú a rozlišujú veľkosť, farbu, tvar, vôňu a chuť predmetov. Učia sa zameriavať svoju pozornosť podľa inštrukcie učiteľa postrehnúť rozdiely, zmeny, vzťahy a časovú následnosť.

Nacvičuje sa vyjadrovanie a výslovnosť žiakov. Od pomenovávania predmetov a javov sa prechádza k nácviku vecných formulácií, predovšetkým jednoduchých viet. Nacvičujú sa pozdravy, krátke oznámenia, vyjadrenie jednoduchej prosby, poďakovanie, ospravedlnenie. Sústavne sa pestuje výslovnosť, dych a hlas detí. Prebúdza sa vlastné úsilie žiakov o zreteľnú, dobre počuteľnú a zrozumiteľnú reč.

Na začiatkové čítanie a na postupné osvojovanie čitateľských návykov treba pripravovať žiakov hrou a špeciálnymi cvičeniami. Rozvíja sa sluchové a zrakové vnímanie. Cvičí sa sledovanie obrázkov zľava doprava, orientácia v riadku. Členenie krátkych viet na slová. Sluchová analýza a syntéza slov.

Pri nácviku písania vychádzame z detských hier a motivovaných prípravných cvikov.

Názov predmetu : MATEMATIKA

Ročník : 1. ročník špeciálnej triedy v ZŠ

Matematika pre 1. stupeň	1. ročník
Štátny vzdelávací program	4
Školský vzdelávací program	0
Spolu	4

1. Charakteristika predmetu

Poňatie vyučovania matematiky v špeciálnej základnej škole je v súlade s poňatím vyučovania matematiky na základnej škole.

Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni a adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života a pracovného pomeru. Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka, systematicky sa uplatňuje zásada názornosti. Pri opakovaní a upevňovaní učiva sa žiaci učia využívať svoje matematické poznatky pri riešení problémov praxe predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh, ktorých námety zodpovedajú skúsenostiam a úrovni poznania žiakov špeciálnej základnej školy i pri riešení rôznych problémov v ostatných vyučovacích predmetoch. Spojeniu vyučovania matematiky s praxou prispieva i to, že sa žiaci naučia používať rôzne pomôcky umožňujúce geometrické konštrukcie.

Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného a štruktúrovaného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s mentálnym postihnutím.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka.

2. Ciele :

- porovnávať a triediť činnosti každodenného života, predmety, vlastnosti, podľa určitých kritérií,
- osvojiť si základné geometrické predstavy,
- osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 5,
- osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel do 5,
- osvojiť si základné prvky numerácie a počtové výkony s číslom 0,
- využívať osvojené vedomosti v reálnom živote.

3. Výhovné a vzdelávacie stratégie :

- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života,
- rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- prejavuje radosť zo samostatne získaných informácií,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa,
- dokáže pracovať samostatne s učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- ovláda algoritmus učenia sa a dodržiava ho.

4. Stratégie vyučovania :

Metódy :

- prednáška, vysvetľovanie, rozhovor, diskusia,
- práca s učebnicou a pracovným zošitom,
- modelovanie geometrických útvarov,
- problém ako motivácia,
- didaktická hra, demonštrácia, motivačná výzva,
- pochvala, povzbudenie a kritika,
- programové vyučovanie,

- matematický diktát, fixačné a klasifikačné motivovanie.

Formy :

- frontálne, skupinové, individuálne, diferencované,
- bežná vyučovacia jednotka v triede, v počítačovej učebni,
- domáca úloha.

5. Učebné zdroje

Matematika pre 1. ročník ŠZŠ

Číselný pásik do 5, číselný kalendár, číselné puzzle

Počítačové programy – Infovek

Nápovedné obrázky, priestorové útvary

Svojpomocne zhotovené pomôcky učiteľom

Hracie kocky

Prírodniny (gaštany, fazule, ...)

Magnety ovocia a zeleniny

6. Obsah vzdelávania

ARITMETIKA

Úvod k učivu o prirodzenom čísle

Triedenie predmetov podľa vlastností (množstvo, veľkosť, farba, tvar).

Dvojica. Vzťahy rovnako – nie rovnako, viac – menej.

Usporiadanie (napr. veľa, málo, veľký, malý). Vzťahy – pred, za. Prvý, posledný.

Prirodzené čísla 1, 2, 3, 4, 5, 0 – numerácia a počtové výkony

Číselný obor sa rozširuje postupne. Najprv sa preberie numerácia v obore do dvoch a žiaci sa oboznámia so sčítaním a odčítaním v tomto obore. Potom sa preberie numerácia a počtové výkony s číslami 3, 4, 5, 0.

Numerácia v obore do 2 a počtové výkony.

- Číslo 1. Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov. Čítanie a písanie číslice 1,

znázorňovanie čísla 1.

- Číslo 2. Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov. Čítanie a písanie číslice 2, znázorňovanie čísla 2.

- Porovnávanie čísel 1, 2. Vzťahy väčší, menší, rovná sa. Znak $>$, $<$, bez písania. Nerovnosti $1 < 2$, $2 > 1$, rovnosti $1 = 1$, $2 = 2$. Znázorňovanie nerovnosti (rovnosti) pomocou tvorenia dvojíc.

Sčítanie a odčítanie v obore do dvoch.

- Sčítanie. Objasnenie podstaty sčítania. Znak $+$ (plus).

Zápis príkladov sčítania.

Znázorňovanie príkladov sčítania.

- Odčítanie. Objasnenie odčítania ako obráteného počtového výkonu k sčítaniu.

Znak $-$ (mínus).

Zápis príkladov odčítania.

Znázorňovanie príkladov sčítania.

- Pamäťový nácvik príkladov sčítania a odčítania v obore do dvoch.

Riešenie jednoduchých slovných úloh.

Numerácia v obore do 3 a počtové výkony.

- Číslo 3. Rad názvov: jeden, dva, tri. Počítanie po jednej do troch. Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov. Čítanie a písanie číslice 3. Porovnávanie čísla 3 s číslami 1, 2, 3.

Znázorňovanie nerovnosti a rovnosti pomocou tvorenia dvojíc. Rad čísel 1, 2, 3. Vzťahy – hneď pred, hneď za.

Sčítanie a odčítanie v obore do troch.

- Sčítanie.

Zápis príkladov sčítania.

Znázorňovanie príkladov sčítania.

- Odčítanie.

Zápis príkladov odčítania.

Znázorňovanie príkladov odčítania.

- Pamäťový nácvik príkladov sčítania a odčítania v obore do 3.

Riešenie jednoduchých slovných úloh.

Numerácia v obore do 4 a počtové výkony.

- Rad názvov: jeden, dva, tri, štyri. Vzťahy pred, za a vzťahy hneď pred, hneď za.
- Počítanie po jednej. Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov.
- Čítanie a písanie číslice 4, znázorňovanie čísla 4.
- Radové číslovky (prvý, druhý, tretí, štvrtý).
- Porovnávanie čísla 4 so všetkými doteraz známymi číslami.

Zápis príslušných nerovností, rovností. Znázorňovanie nerovnosti pomocou tvorenia dvojíc.

Určovanie čísel menších (väčších) ako je dané číslo.

- Rad čísel 1, 2, 3, 4. Vzťahy pred, za, hneď za.

Sčítanie a odčítanie v obore do štyroch.

- Sčítanie.

Zápis príkladov sčítania.

Znázorňovanie príkladov sčítania.

- Odčítanie.

Zápis príkladov odčítania.

Znázorňovanie príkladov odčítania.

- Pamäťový nácvik príkladov sčítania a odčítania v obore do 4.

Riešenie jednoduchých slovných úloh.

Numerácia v obore do 5 a počtové výkony.

- Rad názvov jeden – päť. Vzťahy pred, za, hneď pred, hneď za.
- Počítanie po jednej. Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov.
- Čítanie a písanie číslice 5, znázorňovanie čísla 5.
- Radové číslovky – piate.
- Porovnávanie čísla 5 so všetkými doteraz známymi číslami.

Zápis príslušných nerovností, rovností. Znázorňovanie nerovnosti pomocou tvorenia dvojíc.

Určovanie čísel menších, väčších ako je dané číslo.

- Rad čísel 1 až 5. Vzťahy hneď pred, hneď za, pred, za.

Sčítanie a odčítanie v obore do 5.

- Sčítanie.

Zápis príkladov sčítania.

Znázorňovanie príkladov sčítania.

- Odčítanie.

Zápis príkladov odčítania.

Znázorňovanie príkladov odčítania.

- Pamäťový nácvik príkladov sčítania a odčítania do 5.

- Rozklad čísel na sčítance v obore do 5.

- Riešenie jednoduchých slovných úloh.

Číslo 0

- Sčítanie a odčítanie s číslom 0.

GEOMETRIA

Rovinné útvary – štvorec, kruh, trojuholník, obdĺžnik – priradovanie názvu.

Priestorové útvary – guľa, kocka.

7. Proces

Žiakov získavame pre učebnú činnosť nenásilnou, prirodzenou motiváciou. Hlavným motívom učenia je radosť z osvojeného poznatku, z vyriešeného problému. Učebné pomôcky využívame tak pri vytváraní matematických pojmov a objasňovaní súvislosti medzi nimi, ako aj pri upevňovaní učiva. Počtové výkony sčítania a odčítania nacvičujeme oddelene, postupne číselný obor rozširujeme a v závere každého oboru precvičujeme spoje sčítania a odčítania spoločne.

Názov predmetu : PRACOVNÉ VYUČOVANIE

Ročník : 1. ročník špeciálnej triedy v ZŠ

Pracovné vyučovanie 1. stupeň	1. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	1
Spolu	2

1. Charakteristika predmetu

Pracovné vyučovanie je pre žiakov s mentálnym postihnutím najdôležitejším rehabilitačným predmetom, ktorý od najnižšieho ročníka systematicky ovplyvňuje rozvoj ich motoriky vytváraním pracovných zručností a spolupôsobí na zvýšenie ich rozumovej úrovne.

Žiaci v tomto predmete získavajú vedomosti z rôznych pracovných činností, vrátane elementárnych technických a výrobných poznatkov. Pracovné vyučovanie vytvára u žiakov kladný vzťah k práci, plní základnú prípravu pre budúce povolanie, ale aj pre potrebu praktického života v rodine a spoločnosti. V spolupráci s ostatnými predmetmi pôsobí na harmonický rozvoj žiakov.

V pracovnom vyučovaní získavajú žiaci základné vedomosti o materiáloch, nástrojoch a o pracovných postupoch. Učia sa rozoznávať druhy materiálov, ich vlastnosti, poznávať konštrukciu a funkciu nástrojov, učia sa hovoriť o tom, čo robia a s čím pracujú. Žiaci sa postupne primerane veku vedú k chápaniu vzťahov medzi materiálom, nástrojmi a spôsobmi práce. Postupne sa tak rozvíja ich technické myslenie a vyjadrovanie a technická pripravenosť.

Pracovné vyučovanie vzbudzuje u žiakov záujem o prácu, uspokojuje ich túžbu po činnosti, zameranie práce na užitočný výsledok vzbudzuje ich iniciatívu a pozitívny vzťah k práci, pestuje zmysel pre poriadok, cit pre krásu a vhodnosť materiálu, nástrojov a spôsobov práce. Pri práci si žiaci osvojujú kultúrne návyky. Systematicky poznávajú hlavné prvky organizácie, hygieny a bezpečnosti pri práci. Učia sa pracovať disciplinovane, starostlivo, hospodárne zaobchádzať s materiálom a nástrojmi.

Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov - spájať konkrétnu činnosť s poučením, prax s teóriou.

Pracovné zaťaženie musí byť primerané fyzickým schopnostiam žiakov. Nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpal, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo.

Veľmi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpečenie pracovného vyučovania. Sú to najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a učebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov. Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie. Nevyhnutným doplnkom dielne je príručná lekárnička. V pestovateľských prácach sa na školskom pozemku (záhrade) určí pre jednotlivé pracovné skupiny dostatočná plocha s prihliadnutím na vek a možnosti žiakov a na technickú vybavenosť školy. Na pestovateľské práce možno využiť aj kútik prírody v každej učebni.

Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky. Zvyčajne je to vzorový výrobok a súbor nástrojov, materiálov, potrieb a zariadení pre určitý druh práce; ďalej sú to výkresy, pracovné postupy, obrazy, ilustrácie, modely, diagramy, prírodniny, predlohy, filmy, diapozitívy a diafilmy.

Nevyhnutnou súčasťou pracovného vyučovania sú exkurzie, ktoré umožňujú žiakom už od najnižších ročníkov poznávať prácu dospelých na rozličných pracoviskách a posilňovať spojenie pracovného vyučovania so životom.

Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote.

V zložke **sebaobslužné činnosti** žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Obsahom zložky **práce v domácnosti** je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti

o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

V zložke **práce v dielni** si žiaci osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky.

V zložke **pestovateľské práce** sa žiaci učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny. Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy tak, aby bola zachovaná časová dotácia predmetu pracovné vyučovanie podľa učebného plánu.

2. Ciele :

- utvárať základné hygienické návyky a samoobslužné zručnosti,
- utvárať základné návyky pri stravovaní,
- rozvíjať jemno-motorické zručnosti a schopnosť napodobňovania,
- rozlišovať rôzne materiály,
- rozvíjať schopnosť adekvátne používať predmety a hračky,
- utvárať základné pracovné zručnosti a návyky.

3. Výchovné a vzdelávacie stratégie :

- dokáže pracovať samostatne s pracovnými pomôckami,
- ovláda algoritmus pracovného postupu a dodržiava ho,
- získané vedomosti dokáže uplatniť v pracovných činnostiach a praktických podmienkach,
- prejavuje aktivitu v individuálnom i skupinovej práci
- hodnotí vlastný výkon, teší sa z vlastných výsledkov, uznáva aj výkon druhých.

4. Stratégie vyučovania

Metódy :

- aktivizácia, kreativita
- pozorovanie, opis predmetu a pracovného postupu,

- motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia,
- manipulácia s predmetmi. Lego,
- problém ako motivácia, programové vyučovanie,
- motivačná výzva, sekundárna motivácia,
- aktualizácia obsahu učiva.

Formy :

- hromadné, individuálne, diferencované, samostatná práca žiakov,
- vyučovacia jednotka v triede, počítačovej učebni, na školskom ihrisku, dvore,
- exkurzia, vychádzky, výstava predmetov

5. Učebné zdroje

- pracovné potreby - lepidlo, nožnice, modelovacie hmoty, kartón, odpadový materiál, záhradné náradie, ...
- školský pozemok, kútik živej prírody
- spoločenské hry, skladačky - LEGO, Merkúr,

6. Obsah

Sebaobslužné činnosti

Osobná hygiena.

Umyť si ruky, tvár, čistiť si zuby, česať sa, klokať, používať vreckovku, používať WC.

Obúvať sa, šnúrovať a zaväzovať topánky. Čistiť topánky - očistiť prach, nakrémovat', vyleštiť.

Ovládať rôzne druhy zapínania. Samostatne sa obliekať. Odstrániť prach z odevu, kefovať, prášiť. Odkladať odev a obuv.

Práce v domácnosti

Hygiena v domácnosti.

Utierať smaltovaný riad a riad z plastov. Pomáhať pri stolovaní. Udržiavať poriadok.

Zametať. Utierať prach.

Práce v dielni

Práce s drobným materiálom

Navliekanie korálikov rovnakej farby alebo v rôznom farebnom rytme, rovnakej veľkosti alebo rozdielnej veľkosti, triediť podľa veľkosti, tvaru, farby.

Skladanie mozaiky, pracovať s plodmi - napichávať, navliekať, nadväzovať, nalepovať (náhrdelníky, náramky, mozaiky z rozličných materiálov, zvieratká z plodov, koláže a iné).

Modelovanie

Oboznámenie sa s modelovacím materiálom. Modelovací materiál miesiť, stláčať, valkať, guľať, vytáhať, odštipávať, modelovať základné tvary - valčeky, šišky, placky atď.

Modelovať jednoduché tvary z jedného kusa, neskôr modelovať predmety z dvoch a viacerých častí. Na dokončenie výrobkov používať drevka, zápalky, špajdle, špáradlá, papier, perie atď. Modelovať na pieskovisku alebo na pieskovom stole.

Montážne a demontážne práce

Hry so stavebnicami z dreva aj z plastov.

Triediť a ukladať časti stavebníc. Voľne zostavovať a spájať časti stavebníc. Zisťovať, čo patrí a nepatrí do súboru. Cvičiť motoriku, pozornosť, presnosť. Zisťovať lateralitu.

Práce s papierom a kartónom

Poznávať vlastnosti papiera (povrch - hladkosť, drsnosť, hrúbku, farbu). Triediť papier podľa vlastností. Prekladať, skladať, vystrihovať, nalepovať, zlepovať. Perforácia podľa tvaru šablóny. Poučiť o práci s nožnicami. Potláčať papier odtlačkami rozličných predmetov a detskými tlačídielkami.

Pestovateľské práce

Polievať kvetiny na záhone aj v kútiku živej prírody. Pestovať hrach a fazuľu, siať ich do črepníka, polievať. Pomáhať pri zbere zeleniny, ovocia, čistiť záhony a cesty, vyberať kamienky. Oboznámiť sa s jednoduchým záhradníckym náradím. Ísť na vychádzku do záhrad, do parkov.

7. Proces

Upevňovať poznatky z predchádzajúcich ročníkov. Rešpektovať požiadavky bezpečnosti a hygieny pri každej práci.

Názov predmetu : VECNÉ UČENIE

Ročník : 1. ročník špeciálnej triedy v ZŠ

Vecné učenie 1. stupeň	1. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

1. Charakteristika predmetu

Vecné učenie v prípravnom až 3. ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je syntézou najjednoduchších prírodovedných a spoločenskovedných poznatkov, ktoré žiaci získavajú na základe pozorovania prírodných zmien počas roka a vzťahov medzi človekom a prírodou.

Cieľom vecného učenia je dať žiakom najzákladnejšie vedomosti o prírode, spoločnosti a našej vlasti. Z tohto cieľa vyplývajú predovšetkým úlohy rozumovej výchovy. Myslenie žiakov sa rozvíja na základe zmyslového poznávania, postupne sa prechádza k jednoduchým konkrétnym myšlienkovým operáciám. Na základe zmyslového vnímania a činností s jednoduchými prírodninami alebo s ich modelmi a s vyobrazenými materiálmi sa žiaci učia chápať význam vecí, ich vlastností, vzájomné vzťahy a súvislosti medzi nimi. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Vo vyučovaní vecného učiva sa vytvárajú a upevňujú zdravotné a hygienické návyky žiakov. Žiaci si osvojujú základné pravidlá kultúrneho správania, utvára sa ich vzťah k spoločenskému a súkromnému vlastníctvu, uvedomujú si význam spolupráce a vedú sa k nej. Vytváraním citových väzieb k spolužiakom, ku škole, k domovu, k obci a k vlasti sa vecné učenie podieľa na mravnej výchove žiakov.

Prostredníctvom realizácie dopravnej výchovy sa utvárajú a prehlbujú základné poznatky žiakov o dopravných prostriedkoch a návyky dodržiavať ich v praktickom živote. Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke.

Témy obsahu vecného učiva sú prostriedkom hlbšieho poznávania slovenského jazyka, rozvíjania slovnej zásoby a výcviku vyjadrovania. Vecné učenie poskytuje aj námety na pracovné vyučovanie, na praktické činnosti žiakov (modelovanie, kútik živej prírody a pod.).

Hlavným zdrojom poznania sú jednoduché pozorovania prírody a spoločenského diania na vychádzkach, v kútiku živej prírody, pri sledovaní a vedení kalendára prírody; jednoduché pokusy a praktické činnosti, premietanie diapozitívov a filmových slučiek. Učiteľ volí primerané špeciálno-pedagogické metódy, ktoré sa opierajú o zmyslové poznávanie žiakov. Uplatňuje sa výchova žiakov k spolupráci, ktorá sa chápe ako príprava postihnutého žiaka na život v spoločnosti a ako prostriedok socializácie žiakovej osobnosti.

2. Ciele :

- získať základné poznatky o prírode a spoločnosti z ich najbližšieho okolia,
- viesť žiakov k osvojeniu si základných spoločenských a hygienických návykov,
- orientovať sa v školskej budove a na ceste z domu do školy,
- získať predstavu o ročných obdobiach,
- poznať názvy ročných období, mesiacov a dní v týždni,
- oboznamovať sa so zásadami osobnej hygieny, správnej životosprávy a kultúrneho správania, zúčastňovať sa na školských a mimoškolských akciách k sviatkom, pamätným dňom a na oslavách významných udalostí.

3. Výchovné a vzdelávacie stratégie :

- rieši konflikty s pomocou dospelých alebo samostatne,
- je empatický k starým, chorým a postihnutým ľuďom,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- má vytvorené vedomie o ekológii, je zodpovedný voči prírode, chápe význam potreby ochraňovať prírodu pre budúce generácie,
- rozpozná problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni a skúsenostiam navrhuje riešenia na ich prekonanie,
- je schopný počúvať, vysloviť svoj názor, rešpektuje názor iných ľudí.

4. Stratégie vyučovania :

Metódy :

- vysvetľovanie, motivačné rozprávanie, diskusia, motivačný rozhovor, heuristický rozhovor, opis
- motivačná demonštrácia,
- problém ako motivácia, brainstorming,
- aktualizácia obsahu učenia,
- sekundárna motivácia,
- programové vyučovanie, manipulácia s predmetmi,
- inscenačná a simulačná motivácia, praktické činnosti.

Formy :

- frontálne, skupinové, individuálne, diferencované,
- exkurzia, vychádzka do mesta a prírody,
- vyučovacia jednotka v triede, na školskom dvore, školskom pozemku, v ostatných objektoch školy,
- samostatná práca žiakov.

5. Učebné zdroje

Pracovné listy – Vecné učenie

Filcová tabuľa s aplikáciami

Manipulačné hodiny

Kalendár prírody

Manipulačné atlasy rastlín, zvierat a plodov,

Obrazy – prírody, ľudského tela, vtákov, stromov, rastlín, húb, ...

Europeniaze

Aplikácie na magnetickú tabuľu

PC – CD, DVD

Bábiky, maňušky zvieratiek.

6. Obsah

Škola a život v škole

Trieda

Poznať označenie triedy. Pomenovanie zariadenia triedy, rozlišovanie školských potrieb a hračiek (vhodné používať, šetriť a uložiť).

Poznať meno svojho učiteľa, prípadne spolužiakov, vedieť sa im predstaviť, pozdraviť.

Rozlišovanie vyučovacej hodiny a prestávky. Udržiavanie poriadku v triede, na lavici, v školskej taške.

V škole

Orientácia v budove školy. Dodržiavanie poriadku v triede a v budove školy.

Bezpečnosť cestnej premávky

Osvojovanie si najdôležitejších poznatkov zo zásad dopravnej bezpečnosti a ochrany vlastnej bezpečnosti (rozlišovať cestu, chodník, prechod pre chodcov, význam svetelných signálov).

Príroda

Na jeseň

Zmeny v prírode. Zber úrody. Jesenné mesiace. Dodržiavanie hygienických požiadaviek (otužovanie, prezliekanie). Ochrana pred ochorením, lieky (ich význam a používanie), lekár.

V sade a v záhrade

Pozorovanie činností dospelých a detí v jeseni doma, a aj v prírode. Oboznámenie sa so zberom ovocia a zeleniny. Poznávať a rozlišovať ovocie a zeleninu podľa tvaru, chuti a vône.

Na poli

Pole - repné a zemiakové, strnisko a zorané pole. Oboznámenie sa so zberom napr. zemiakov, cukrovej repy.

Pozorovanie prírody na jeseň (zmeny počasia, rastlín, zvieratá - odlietanie vtákov do teplých krajín, ...).

Zvieratá na jeseň

Získavanie poznatkov o zvieratách (rozprávanie učiteľa, vysielanie rozhlasu a televízie).

Oboznámenie sa s prípravou zvierat na jeseň. Starostlivosť o voľne žijúce zvieratá (krmelec pre lesnú zver, krmidlá pre vtáky, zber gaštanov, a iné.).

Domov a jeho okolie

Doma

Poznať mená členov rodiny a príbuzenské vzťahy (otec, matka, súrodenci).

Pomenovanie zariadenia bytu, triedenie predmetov v domácnosti podľa ich účelu (nábytok, riad, hračky, školské potreby).

V okolí domova a školy

Orientácia v okolí domova a školy. Poznať obchody kde nakupujeme potraviny.

Poznať cestu do školy, prípadne k zastávke najbližšieho dopravného prostriedku.

Zima

Príroda v zime - pozorovanie prírody v zime, porovnávanie s inými ročnými obdobiami.

Zmeny počasia (mráz, sneh, ľad). Poznávanie vlastností snehu a ľadu (zrakom).

Deň a noc – získavanie poznatkov o tom kedy sa rozvidnieva, kedy sa stmieva, že deň je krátky a noc je dlhá.

Oboznámenie sa s pravidlami bezpečnosti na ulici - potrebné odhadzovať sneh, posýpať chodníky pred námrazou, nebezpečné sánkovať na vozovke a korčuľovať na tenkom ľade.

Poznať zimné mesiace a zimné činnosti detí. Poznať vhodné oblečenie na zimné obdobie.

Oboznámenie sa s vianočnými tradíciami, poznajú nebezpečenstvo požiaru pri zapalovaní sviečok.

Starostlivosť o zdravie

Oboznámenie sa so zásadami a dodržiavaním osobnej hygieny - pravidelne ráno a večer sa umyť, umývať si ruky pred jedlom a po ňom, po použití WC.

Význam čistoty tela a prostredia pre zdravie, význam vetrania doma aj v škole. Dodržiavať poriadok v triede, v školskej jedálni, získavať návyky sebaobsluhy.

Predchádzanie úrazom a chorobám. Účelne sa obliekať, otužovať, poznať zdravé a nezdravé potraviny. Uprednostňovať zdravé potraviny – ovocie, zeleninu.

Predchádzanie úrazom pri športe, pri prechádzaní cez cestu, pri manipulácii s ohňom, s elektrinou, pri kúpaní, opaľovaní. Osvojovať si poznatky ako chrániť svoje zdravie, aj zdravie druhých (používať vreckovku, posýpať šmyklivé miesta, odpadky odhadzovať do koša, vedieť sa správať v prípade karantény a pod.).

Zdravotné stredisko – poznať jeho význam a miesto.

Jar

Pozorovanie zmien v prírode (oteplovanie, odmäk, dlhší deň, kratšia noc).

Porovnávanie krajiny na jar s predstavou tej istej krajiny na jeseň a v zime. Oboznámenie sa s niektorými typickými jarnými kvetmi (napr. snežienku, fialku a pod.). Poznať ich časti:

koreň,

stonku, list a kvet, pozorovať jednotlivé fázy vývoja rastliny, starať sa o rastliny v kútiku živej prírody a na školskom pozemku (polievanie, kyprenie, pletie, význam týchto činností).

Domáce zvieratá a ich mláďatá - triedenie z rozličných hľadísk, využívanie vlastných skúseností. Počúvanie poviedok o zvieratách, rozprávanie o vlastných zážitkoch so zvieratami.

Oboznamovanie sa s veľkonočnými tradíciami.

Práca a odpočinok

Deň a jeho časti (ráno, poludnie, večer).

Týždeň – pracovné dni a dni odpočinku. Názvy v týždni. Voľná sobota, nedeľa, prázdniny.

Účelné využívanie voľného času.

Leto

Zmeny v prírode.

Pozorovanie dĺžky dňa (noci), počasia (letné prehánky, búrky). Vedieť, ako sa správať pred búrkou a počas búrky (ochrana pred bleskom).

Pozorovanie odkvitania stromov a dozrievania ovocia (ktoré ovocie dozrieva najskôr, ktoré neskôr).

Poznávať rôzne druhy ovocia, jeho farbu a chuť (tvrdé, mäkké, sladké, kyslé, horké, trpké).

Poznávať lúčne kvety z najbližšieho okolia.

Poznať názvy letných mesiacov.

Príprava na prázdniny - správanie sa v prírode, ako dbať na bezpečnosť pri letných športoch.

7. Proces

Žiaci si postupne uvedomujú rozdiel v požiadavkách na správanie pri vyučovaní a cez prestávku a riadia sa nimi. Postupne si osvojujú návyk dodržiavať poriadok, ticho si sadieť a vstávať, hlásiť sa o slovo, usporiadať si pomôcky, upraviť si svoje miesto, udržiavať poriadok v lavici.

Pozdravia pri vstupe do triedy, pri odchode postavením sa privítajú prichádzajúceho a rozlúčia sa s odchádzajúcim.

Dodržiať podľa svojich možností a schopností pravidlá cestnej premávky. Vedia ako sa polícia stará o bezpečnosť chodcov. Vedia, že hrať sa môžu len na miestach vyhradených na hru, mimo cestnej premávky. Sústavne pozorujú cestnú premávku. Pozorovanie sa sprevádza opakovaným vysvetľovaním zásad cestnej premávky spôsobom primeraným chápaniu žiakov. Získané skúsenosti si žiaci precvičujú a prehlbujú formou pohybových a didaktických hier. Žiaci si osvojujú návyk chodiť po pravej strane chodníka, prípadne po ľavej strane krajnice, či po ľavom okraji cesty. Učia sa orientovať v okolí školy, v mieste bydliska a spoznávajú najbezpečnejšiu cestu z domu do školy. Vedia si pripraviť školské potreby. Rozprávajú o práci, ktorú vedia, alebo ktorú sa učia pravidelne vykonávať.

Názov predmetu : POZNAJ A CHRÁŇ

Ročník : 1. ročník špeciálnej triedy v ZŠ

Výtvarná výchova 1. stupeň	1. ročník
Štátny vzdelávací program	0
Školský vzdelávací program	1
Spolu	1

1. Charakteristika predmetu

Predmet predstavuje úvod do prírodovedných poznatkov dieťaťa. Je to postupné oboznamovanie sa s prírodnými a spoločenskými javmi a zákonitosťami v súlade s prírodovedným a spoločenskovedným poznaním.

2. Ciele :

- získavať informácie o prírode pozorovaním, skúmaním a hľadaním v informačných zdrojoch,
- pozorovať s porozumením využívaním všetkých zmyslov a jednoduchých nástrojov,
- opisovať, porovnávať a klasifikovať informácie získané pozorovaním,
- popísať fungovania ľudského tela,
- rešpektovať vlastné zdravie aktívne ho chrániť prostredníctvom zdravého životného štýlu.

3. Výchovné a vzdelávacie stratégie :

- má vytvorené vedomie o ekológii, je zodpovedný voči prírode, chápe význam potreby ochraňovať prírodu pre budúce generácie,

- zvládať vlastné správanie, vnímať seba ako občana, ktorý sa aktívne spolupodieľa na utváraní vzťahu spoločnosti k okolitej prírode,
- prispievať k utváraniu zdravého životného štýlu,
- viesť k zodpovednosti vo vzťahu k ochrane prírody,
- rozpoznávať na modelových situáciách žiaduce i nežiaduce konanie z hľadiska životného prostredia,
- získať predstavy o role médií v spojitosti s ochranou prírody,
- poznať prostredie v ktorom sa žiak nachádza a pohybuje,
- naučiť sa prezentovať svoju prácu, vážiť si prácu iných, nepodceňovať ju.
- oboznámiť sa s pravidlami cestnej premávky, vysvetliť, na čo slúži prechod pre chodcov, poznať najbezpečnejšiu cestu do školy.

4. *Stratégie vyučovania*

Metódy :

- vysvetľovanie, motivačné rozprávanie, diskusia, motivačný rozhovor, pozorovanie, opis, výklad, dialóg,
- motivačná demonštrácia, hra,
- problém ako motivácia,
- sekundárna motivácia,
- manipulácia s predmetmi,
- praktické činnosti, pokus.

Formy :

- frontálne, skupinové, individuálne, diferencované,
- vychádzka do mesta a prírody,
- vyučovacia jednotka v triede, na školskom dvore, školskom pozemku, v ostatných objektoch školy,
- samostatná práca žiakov, práca v skupinách, práca vo dvojiciach.

5. Učebné zdroje

- Pracovné listy, maľovanka - ročné obdobia, knihy, kalendár, stránky:
www.pastelka.sk, www.wikipedia.sk , www.infovek

6. Kľúčové kompetencie:

Kompetencia (spôsobilosť v oblasti sociálnej a komunikačnej):

- adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu,
- primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor.

Kompetencia (spôsobilosť) v oblasti prírodovedného myslenia:

- rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov.

Kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť sa:

- uvedomovať si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok.

Kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy:

- vnímať a sledovať problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni navrhovať riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pokúšať sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom.

Osobné, sociálne a občianske kompetencie:

- uvedomovať si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času.

Kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

- osvojiť si základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr,
- správať sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám, rešpektovať vkus iných ľudí. primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor.

7. Obsah

Trieda a škola

Naša trieda

Pomenovať školské potreby a zariadenie triedy.

Dodržiavať školský poriadok.

Škola, cesta do školy

Poznať svoju triedu, poschodia.

Pomenovať a nájsť miestnosti v budove.

Dodržiavať pravidlá cestnej premávky.

Doznať najbezpečnejšiu cestu do školy.

Vychádzka – cesta do školy

Rozlišovať cestu a chodník.

Vymenovať vybrané dopravné značky.

Jeseň

Časové údaje – dni v týždni, deň, noc

Triediť správne časti dňa.

Vymenovať dni v týždni.

Jeseň

Opísať zmeny počasia na jeseň – slnečno, dážď, vietor, opadávanie lístia, odlietanie vtákov.

Vychádzka

Zbierať jesenné plody.

Rastliny, stromy

Poznať časti stromov a rastlín, dôležitosť starostlivosti o zeleň.

Domov a jeho okolie

U nás doma

Poznať svoje meno, priezvisko a názov obce.

Pomenovať izby a ich zariadenie.

Okolie domu

Vymenovať mená susedov, opísať svoje okolie – ihrisko, zeleň, čo vidím po ceste do školy.

Vysvetliť, čo sa v okolí domu páči, čo nepáči.

Obec - vychádzka

Orientovať sa v obci.

Zima

Mikuláš, Vianoce

Vyzdobiť triedu.

Poznať zvyky na Mikuláša a počas vianočných sviatkov,

Zima

Popísať zmeny počasia – sneh, ľad.

Porovnať s jesenným počasím.

Porozprávať, ako sa na zimu pripravujú zvieratá a o možnosti starostlivosti o ne.

Hry na snehu

Vymenovať zimné športy.

Postaviť snehuliaka.

Starostlivosť o zdravie

Ľudské telo - spoločná práca

Pomenovať časti tela.

Priradiť oblečenie k správnej časti tela.

Rozoznať chlapčenské a dievčenské oblečenie.

Hygiena

Popísať význam čistoty tela a prostredia pre zdravie.

Vymenovať hygienické potreby a pomôcky.

Bezpečnosť

Správať sa tak, aby nedošlo k úrazu pri hre, na ulici.

My a veci

My a veci – spoznávanie materiálov

Roztriediť veci podľa materiálu – z dreva, zo skla, z papiera, z gumy...

Odpad, recyklácia

Pochopiť význam triedenia odpadov.

Médiá - televízia

Vytvárať predstavu o úlohe televízie v každodennom živote.

Technika

Vymenovať rôzne stroje a prístroje, ktoré nám pomáhajú v škole a doma.

Ľudia

Podobnosť, odlišnosť

Porovnať ľudí podľa farby očí, vlasov a výšky, určiť, či sa podobajú alebo odlišujú.

Slušné správanie

Dramatizovať bežné situácie s dôrazom na slušné odpovede, pozdrav a poďakovanie.

Jar

Jar

Opísať zmeny počasia, oteplenie, topenie snehu.

Veľká noc

Poznať zvyky a tradície Veľkej noci.

Jarné kvety

Vymenovať jarné kvety– narcis, tulipán, snežienku, púpavu.

Vychádzka

Opísať hniezda vtákov na stromoch, komínoch.

Oddych a práca

Pomoc iným – starším, spolužiakom

Pomenovať a rozoznávať dobré a zlé vlastnosti seba a iných ľudí.

Odpočinok

Oddychovať a využívať voľný čas.

Leto

Deň detí

Vedieť kedy je Deň detí, aktívne hry.

Leto

Opísať počasie, oteplenie, poznať búrku, blesk.

Ročné obdobia - projekt Rok – spoločná práca

Spracovať v projekte poznatky o počasi, oblečení, činnostiach, rastlinách a hrách v jednotlivých ročných obdobiach.

8. Proces

Na základe poznávania miestnej krajiny, živočíchov a ľudského tela sa žiaci učia pozorovať a popisovať okolitú krajinu, zvieratá a rastliny, človeka a oboznamujú sa s okolitým svetom. Vyučovanie má byť založené na pozorovaní, nepreťažujeme žiakov množstvom faktov.

Hodnotenie:

Klasifikáciou v zmysle MP pre ŠZŠ č.1/2010-R z 12. januára 2010 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED-1.

Názov predmetu : VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Ročník : 1. ročník špeciálnej triedy v ZŠ

Výtvarná výchova 1. stupeň	1. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

1. Charakteristika predmetu

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je využiť esteticko-výchovný charakter predmetu, čo znamená prebúdanie a formovanie estetického vzťahu žiaka s mentálnym postihnutím ku skutočnosti prostredníctvom výtvarných aktivít a výtvarného umenia.

Estetické zážitky a tvorivé činnosti prispievajú k postupnému zlepšovaniu psychomotorického stavu žiakov, k vyrovnávaniu ich disharmonického rozvoja a celkovej rehabilitácii umožňujúcej úspešné zaradenie do praktického života.

Výtvarná výchova vzhľadom na jej rozmanité možnosti pôsobenia na motoriku a psychiku žiakov s mentálnym postihnutím je v špeciálnej základnej škole nezastupiteľná. Má široký záber medzipredmetových vzťahov, v rozvoji citovej výchovy a veľkou mierou prispieva k celkovej rehabilitácii žiakov.

Cieľom výtvarnej výchovy vo vyšších ročníkoch špeciálnej základnej školy je i naďalej viesť žiakov k vytváraniu správneho vzťahu k prírodnej a umeleckej kráse, k výchove vkusu a k rozvoju už osvojených základných výtvarných zručností. V procese vyučovania výtvarnej výchovy je potrebné neustále brať do úvahy nielen výtvarnú typológiu detí, ale hlavne druh a stupeň postihnutia s prihliadnutím na individuálne možnosti každého žiaka. Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

2. Ciele :

- upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcom ročníku,
- rozvíjať koordinovaný pohyb rúk, uchopenie a pustenie predmetu,
- rozvíjať senzomotorickú koordináciu,
- rozvíjať percepciu,
- rozvíjať lateralitu,
- rozvíjať priestorovú orientáciu,
- napomáhať rozvíjať grafomotorické zručnosti.

3 . Výhovné a vzdelávacie stratégie :

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať základné druhy umenia,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.
- dokáže samostatne pracovať s výtvarnými pomôckami

4. Stratégie vyučovania :

Metódy :

- aktivizácia a kreativita, tvorivé vyučovanie,
- pozorovanie a opis predmetu, názorné pôsobenie,
- ITV,
- priebežná a neustála stimulácia, vysvetľovanie, sekundárna motivácia,
- manipulačné techniky,
- metóda pokus- omyl, výtvarný experiment,
- IKT,
- motivačný rozhovor, motivácia pomocou rozvoja aspirácií.

Formy :

- vyučovacia jednotka realizovaná v triede, počítačovej učebni, na školskom dvore, v prírode, okolí školy,
- frontálne vyučovanie, skupinová práca žiakov, individuálne vyučovanie,
- vychádzka, exkurzia, návšteva galérie

5. Učebné zdroje

Detské ilustrácie, portréty detských ilustrátorov

Výtvarné potreby

PC – CD, DVD, kresliace programy, CD prehrávač – rozprávky na počúvanie

Vychádzky, exkurzie, návštevy galérií

6. Obsah**Výtvarné osvojovanie skutočnosti**

Na vychádzkach a pri hrách žiaci si všímajú prírodu a jednotlivé prírodniny. Zbierajú prírodné materiály pre ich zvláštnosti; kamene, kamienky, halúzky, plody, listy a pod., pozorujú ich, triedia a porovnávajú, rytmicky radia, zoskupujú, vtlačajú do vhodných materiálov - piesok, hlina, blato, sadra, plastelína.

Tematické práce - domov; školské prostredie, moja mamička, kamaráti, na ihrisku, dom, v ktorom bývam; naša škola; naša mačka a pod. Príroda v rôznych ročných obdobiach (vegetácia), ilustrácie k rozprávkam. Uplatňujeme kresbu, maľbu, modelovanie, výtvarné hry s rozličnými materiálmi a výtvarnými prostriedkami, priestorové vytváranie, konštruovanie. Výtvarné prostriedky vyberáme v súvislosti s nácvikom jednotlivých tvarov písma.

Práca s výtvarnými prostriedkami

Kresba (mäkká ceruza, fixka, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel)

Grafické vyjadrovanie pohybových predstáv – žiaci napodobňujú pracovné pohyby, ako napr. miešanie, mletie, vstávanie, skákanie, kyvadlové hodiny, vietor, graficky ich zaznamenávajú. Rytmicky radia rozličné prírodné a dekoratívne prvky.

Voľné kreslenie – rozvinutie grafického pohybu.

Vertikálne a horizontálne čiary, oblúky, kruhy, veľkým aj malým pohybom, grafický záznam robia postojáčky a na veľkej ploche.

Maľba (štetec, tampón, drevko, prsty / temperové farby, akvarelové farby)

Základné zručnosti v práci so štetcom a farbami.

Ukladať farby štetcom na plochu papiera, prerušovať ťahy štetca: bodky, škvrny, čiarky.

Zväčšovaním škvŕn zo stredu vytvárať niektoré jednoduché tvary: lopta, jablko a pod.

Modelovanie (plastelína, hlina, modurit)

Poznávanie základných vlastností modelovacích materiálov stláčaním, miesením, val'kaním, vyt'ahovaním.

Vytváranie modelov jednoduchého tvaru, napr. pečivo, ovocie, zeleninu, rozličné nádoby točením ušúľaného valčeka podľa vzoru.

Ozdobovanie modelov.

Vytváranie modelov z piesku na pieskovisku alebo pieskovom stole pomocou formičiek na vyklápanie, kopce, cesty a pod.

7. Proces

Žiakov priebežne oboznamujeme s ukážkami výtvarného umenia, s umeleckou tvorbou pre deti, ilustráciami kníh a časopisov pre deti (V. Machaj, L. Fulla, J. Lada a ďalší).

Rozvíjame jemnú motoriku. Pestujeme správny návyk držania písacích a kresliacich potrieb.

Učíme deti výtvarne sa prejavovať, rozvíjať zmysel a cit pre farby a krásu, dodržiavať hygienu pri písaní a výtvarnej činnosti. Žiakov učíme vnímať okolo seba svet a výtvarne ho stvárať.

Názov predmetu : HUDOBNÁ VÝCHOVA

Ročník : 1. ročník špeciálnej triedy v ZŠ

Hudobná výchova 1. stupeň	1. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1

1. Charakteristika predmetu

Hudobná výchova ako jeden z esteticko-výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Ciele hudobnej výchovy špeciálnej základnej školy sú podmienené špecifickosťou úloh školy, spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia.

Cieľom hudobnej výchovy špeciálnej základnej školy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti.

Predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu.

Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v príťažlivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových. Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne. Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi.

Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci

oboznáma najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie. Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionalitu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.

Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

2. Ciele :

- rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie, sluchovú pamäť a sluchovú diferenciáciu, senzomotorické schopnosti,
- nadväzovať sociálne interakcie prostredníctvom hudby,
- selektovať medzi ľudskou rečou a inými zvukmi.

3. Výchovné a vzdelávacie stratégie :

- vie používať jednoduché hudobné nástroje
- je schopný počúvať reprodukovánú hudbu
- využíva hlasový potenciál v rámci svojich možností
- je tolerantný k hudobnému prejavu svojich spolužiakov
- dokáže pomenovať základné druhy hudobného prejavu

4. Stratégie vyučovania :

Metódy :

- demonštrácia, názorné ukážky,
- didaktická hra, dramatizácia,

- expozičná, reproduktívna metóda, fixačná metóda- osvojovanie, upevňovanie, diagnostická metóda,
- aktívne počúvanie hudby, metóda sprostredkovania hudby,
- pedagogická výzva, pochvala, povzbudenie,
- motivačný rozhovor,
- aktivizácia a kreativita,
- hudobný dialóg, improvizračné pokusy,
- programové vyučovanie, praktické činnosti,
- hra na hudobný nástroj.

Formy :

- vyučovacia jednotka v triede, v počítačovej učebni,
- frontálne, diferencované vyučovanie, skupinové
- výchovný koncert.

4. Učebné zdroje

Keyboard , Orffovo inštrumentárium, akordeón, bicia súprava

CD prehrávač, CD – detské piesne, PC – CD, DVD

Magnetické klávesnice, magnetická tabuľa s notovou osnovou

Plagát - notová osnova

Súb

or obrazov na HV

5. Obsah

Počúvanie širšieho repertoáru reprodukovanej hudby.

Rozvíjanie pasívneho vnímania zvukov Orffovho inštrumentária a jednoduchých zvukov vyludzovaných bežnými predmetmi prostredia (šuchotanie papiera, štrnganie kľúčmi, prelievanie tekutiny v zatvorenej fľaši atď.).

Detské rečovanky, vyčítanky, popevky, piesne o prírode, o zvieratách, hudobné rozprávky, skladby (napr. uspávanka, pochod) a detské pohybové hry.

Piesne na spev žiakov - Vrabec muzikant (ľudová); Prší, prší (ľudová); Húsky, húsky (A.

Čobej); Bude zima, bude mráz (ľudová); Išiel strašiak (ľudová); Bola babka (ľudová); Kytička (F. Alvín); Medveďku, daj labku (ľudová); Paste sa húsatká, paste (ľudová); Fúkaj, fúkaj teplý vetrík (A. Čobej); Slniečko nás zobúdzá (J. Matuška).
Piesne na počúvanie - Malý školák (F. Alvín); Jedlička (L. Burlas); Zimní spáči (J. Matuška); Moja rodná zem (A. Čobej).
Počúvanie - Medveďík, Drevený vojačik (T. Frešo); Ježibaba (P. I. Čajkovskij); Spev žabiaka (V. Trojan); Varila myšička kašičku; Jeden kováč koňa kuje; Hijo, hijo, na koníčku; Kvá, kvá, kačica (E. Suchoň).
Hudobno-pohybové hry - A ty Hana, stoj v kole (ľudová); Tanček (K. Ondrejka – A. Biľová); Kolo, kolo mlynské (ľudová); Tanči, tanči (ľudová); My sme deti malé (V. Janusová – A. Biľová); Venček (E. Hula); Na ručníček (K. Ondrejka – A. Biľová).

7. Proces

Prebúdzat' záujem žiakov o hudbu na princípe detskej hry. Na tomto základe začať utvárať ich prvé predpoklady na primerané vnímanie hudby, na spev a ostatné hudobné prejavy; uvoľňovať motoriku žiakov, rozvíjať hudobnú pozornosť, pamäť, predstavivosť, zmysel pre tonalitu, rytmus, tempo a dynamiku, zjednocovať kolektívny spev žiakov a kultivovať všetky ich hudobné prejavy.

Žiaci si osvojujú piesne, inštrumentálne a vokálne skladby a hudobno-pohybové hry, ktoré v nich prebúdzajú radosť zo spevu a z počúvania hudby.

Názov predmetu : TELESNÁ VÝCHOVA

Ročník : 1. ročník špeciálnej triedy v ZŠ

Telesná výchova 1. stupeň	1. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	0
Spolu	2

1. Charakteristika predmetu

Ciele predmetu telesná výchova v špeciálnej základnej školy sledujú dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov, t.j. dosiahnutie žiadaného stupňa telesnej zdatnosti, odolnosti a pohybových zručností. U žiakov sa snažíme vypestovať hygienické návyky, pozitívny vzťah k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich obmedzených možností a rešpektovaním ich výrazných individuálnych osobitostí.

Zo zdravotného hľadiska je významná kompenzačná, reedukačná a relaxačná funkcia telesnej výchovy, zameraná k zmierňovaniu alebo odstraňovaniu pohybových nedostatkov, nahradzovaniu chýbajúcich zručností inými a k zlepšovaniu celkového fyzického stavu.

Rozvíjanie pohybovej aktivity súvisí s rozvojom poznávacej činnosti, pretože v rámci telesnej výchovy zámerne pôsobíme na rozvoj psychických funkcií, ako je vnímanie a pozorovanie, pamäť, pozornosť, fantázia, myslenie a reč.

Pri zachovaní mnohostrannej funkcie vyučovacieho predmetu telesná výchova, odporúčame citlivý prístup k výkonnostnému chápaniu jeho procesu, hlavne v porovnávaní motorických a fyzických výkonov žiakov. Odporúčame podriadiť motorické, ale predovšetkým fyzické výkony, ako cieľové kategórie emocionalite, t.j. pre radosť z pohybu, spolupatričnosti.

2. Ciele :

- rozvíjať prirodzenú pohyblivosť žiakov a špeciálnymi prostriedkami dosiahnuť ich optimálny telesný a pohybový rozvoj,
- pri pohybových činnostiach upevňovať základné hygienické návyky,

- formovať kladné postoje k pohybovej aktivite v škole i mimo nej a postupne žiakov viesť k dodržiavaniu zásad bezpečnosti pri cvičení.

3. *Výchovné a vzdelávacie stratégie :*

- hodnotí vlastný výkon, teší sa z vlastných výsledkov, uznáva aj výkon druhých.,
- prejavuje aktivitu, ohľaduplnosť a spoluprácu v individuálnej a skupinovej činnosti,
- pozná základné povelý a pojmy,
- v odôvodnených prípadoch dokáže privolať potrebnú pomoc.

4. *Stratégie vyučovania :*

Metódy :

- expozičné - vysvetľovanie, opis činnosti, motivačná demonštrácia,
- fixačné - rozvoj pohybových schopností,
- diagnostické - motivačné testy,
- pedagogická výzva, povzbudenie, pochvala,
- didaktická hra, súťaž.

Formy :

- vyučovacia jednotka realizovaná v telocvični, na školskom dvore, na ihrisku, v prírode,
- frontálne, skupinové, diferencované vyučovanie.

5. *Učebné zdroje*

Telocvična

Školský dvor a ihrisko

Telocvičné náradie

Telocvičné náčinie

6. Obsah

Poradové cvičenia

- Základný postoj - Pozor! - Pohov!
- Nástupy do radu. Rozchod.
- Nástup družstva do radu a do zástupu.

Kondičné cvičenia

Beh

- Rýchly beh do 20 m po priamej alebo slalomovej dráhe s predbiehaním a preskakovaním nízkych prekážok.
- Beh na vytrvalosť.

Cvičenia s krátkym švihadlom

- Preskoky jednonožmo, striedavo, znožmo.

Cvičenia s dlhým švihadlom

- Podliezanie a preskakovanie napnutého švihadla.
- Podbiehanie krúžiaceho švihadla.

Cvičenie s využitím lana

- Preťahovanie družstiev približne rovnakej výkonnosti.

Cvičenie s plnou loptou 1 - 1,5 kg

- Nosenie, prenášanie, gúľanie a podávanie na mieste i v pohybe.

Cvičenie s využitím lavičky

- Cvičenie rovnováhy a celkovej obratnosti.
- Chôdza, beh, lezenie so sprievodnými pohybmi rúk a nôh, so zmenami postojov a polôh i s nosením ľahkého predmetu.
- Výskoky, zoskoky jednonožmo i obojnožmo.

Cvičenia na rebrinách

- Vystupovanie a zostupovanie, vyliezanie a zliezanie.

Cvičenie s použitím debny ako prekážky

- Preliezanie, prebiehanie a preskakovanie jednotlivých dielov debny.

Prípravné cvičenia

- Prostné cvičenia zamerané na rozvíjanie pohybovej koordinácie a techniky pohybu, na pretiahnutie a posilnenie svalových skupín a udržanie pohybového rozsahu v chrbtici a kĺboch.

Rytmická gymnastika a tanec

- Rytmizovaná chôdza a beh.
- Rytmizácia jednoduchých pohybov rúk, nôh i trupu podľa riekaniek, piesní a hudobného sprievodu.
- Jednoduché pohybové vyjadrenie hudobných pojmov: ticho - silno, pomaly - rýchlo, nízko - vysoko.

Akrobacie

- Zo sedu pádom vzad, ľah vznesmo, stoj na lopatkách s oporou v bokoch - ľah vznesmo, pádom do sedu.
- Z drepu spojného, predpažiť - kotúl vpred do drepu spojného, predpažiť.
- Kotúl vpred a výskok prehnuto do stoja.

Atletika

- Skok do diaľky z miesta s odrazom znožmo a z rozbehu.
- Hod loptičkou horným oblúkom na diaľku a na cieľ.

Základné činnosti športových hier

- Nadhadzovanie a chytanie lopty na mieste i v chôdzi.
- Dribling na mieste.
- Podávanie lopty.
- Prihrávka - obojručne.
- Vrchná prihrávka jednoručne.
- Vrchné chytenie obojručne.

7. Proces

Činnosti sa zameriavajú na upevňovanie zručností, ktoré žiak ovláda, na ich rozvíjanie a zdokonaľovanie.

Rozvíjať hrubú motoriku - cvičiť správnu chôdzu, správnosť dýchania, držanie tela, dosiahnuť u detí koordinovanosť pohybov, vypestovať základné hygienické návyky, vedieť sa pohybovať podľa náповede učiteľa a uvedomovať si zmenu pohybu, cvičiť pohybovú pamäť, naučiť deti základy disciplíny, vzbudiť u detí záujem o pohyb. Viest deti k dodržiavaniu bezpečnosti pri hrách a cvičeniach, naučiť deti správať sa v prírode, na ulici, v dopravných prostriedkoch. Naučiť deti používať jednoduché náčinie, ako je lopta, švihadlo, palice, kolky. Pestovať v deťoch odvahu, vytrvalosť, družnosť, priateľské vzťahy. Naučiť deti, že každý žiak v skupine má svoje miesto a toto miesto si musí svojimi vlastnosťami (hlavne dobrými) udržať. Vedieť vyzdvihnúť dobré vlastnosti u detí a potláčať zlé vlastnosti. Deti postupne zvykať na väčšiu záťaž. Vedieť deťom ukázať, že dokážu veci, ktoré predtým nevedeli. Túto skutočnosť ich naučiť uvedomiť si a tak zdvihnúť ich sebavedomie a radosť z pohybu.

Názov predmetu : NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Ročník : 1. ročník špeciálnej triedy v ZŠ

Telesná výchova 1. stupeň	1. ročník
Štátny vzdelávací program	0
Školský vzdelávací program	1
Spolu	1

Katolícke pedagogické a katechetické centrum, n.o.,
Levočská 10, 052 01 Spišská Nová Ves, www.kpke.sk

Rámcový vzdelávací program
predmetu katolícke náboženstvo / náboženská výchova
pre špeciálne základné školy
pre žiakov s mentálnym a viacnásobným postihnutím
(prvý a piaty ročník)

2009

